

ΠΕΚΙΝΟ + 10

Η 49η Σύνοδος της Επιτροπής Καθεστώτος Γυναικών (CSW), που έλαβε χώρα στη Νέα Υόρκη από 28 Φεβρουαρίου έως 11 Μαρτίου 2005, λειτούργησε ως μορφή Διάσκεψης για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της περασμένης δεκαετίας και των προκλήσεων και εμποδίων που παραμένουν, όσον αφορά την εφαρμογή των κειμένων της Διάσκεψης του Πεκίνου και της Ειδικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών Πεκίνο + 5 που έλαβε χώρα στη Γενεύη το 2000. Επίσης τα αποτελέσματα της Συνόδου θα αποτελέσουν και συμβολή στη Συνάντηση υψηλού επιπέδου για την επανεξέταση της Διακήρυξης της Χιλιετίας που θα λάβει χώρα το Σεπτέμβριο, στην έδρα του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα αποτελέσματα της Διάσκεψης αυτής ήταν πολύ περιορισμένα, κυρίως όσον αφορά την Διακήρυξη που υιοθετήθηκε, η οποία χαρακτηρίστηκε από την ΕΕ ως ελάχιστο επίτευγμα.

Η Διακήρυξη επαναεπιβεβαιώνει τα κείμενα που υιοθετήθηκαν στο Πεκίνο και στην Γενεύη από την 23η Ειδική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Καλωσορίζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη της ισότητας και τονίζει ότι παραμένουν προκλήσεις και εμπόδια στην εφαρμογή για τα οποία θα πρέπει να αναληφθεί δράση.

Δίνει έμφαση στο ότι η πλήρης και ουσιαστική εφαρμογή των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 είναι απαραίτητη για την επίτευξη των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που περιέχονται στη Διακήρυξη της Χιλιετίας.

Ο λόγος για τον οποίο τόσο η ΕΕ, όσο και οι άλλες γεωγραφικές ομάδες δεν προσπάθησαν να βελτιώσουν ή να εμπλουτίσουν το κείμενο αυτό, το οποίο επεξεργάστηκε το γραφείο της Επιτροπής Καθεστώτος Γυναικών (CSW), ήταν

γιατί οι ΗΠΑ ήθελαν να το τροποποιήσουν επειδή είχαν προβλήματα με την επαναεπιβεβαίωση των κειμένων του Πεκίνου, λόγω αναφοράς στα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών.

Η τροπολογία, που ήθελαν να προσθέσουν οι ΗΠΑ, έλεγε ότι τα κείμενα του Πεκίνου δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι δημιουργούν νέα διεθνή ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην άμβλωση.

Τελικώς υπό την πίεση των ΜΚΟ, άλλα και τμήματος της κοινής γνώμης (ορισμένες αμερικανικές εφημερίδες δημοσίευσαν σχετικά άρθρα), οι ΗΠΑ απέσυραν την τροπολογία και η Διακήρυξη υιοθετήθηκε ομόφωνα.

Σε επεξήγηση της ψήφου τους μετά την ψηφοφορία οι ΗΠΑ επανέλαβαν τις ανωτέρω θέσεις τους. Επίσης είπαν ότι δεν αναγνωρίζουν την άμβλωση ως μέθοδο οικογενειακού προγραμματισμού, ούτε την υποστηρίζουν στην βοήθεια που παρέχουν στην αναπαραγωγική υγεία. Θεωρούν ότι υπάρχει διεθνής ομοφωνία ότι οι όροι «υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας» και «αναπαραγωγικά δικαιώματα» δεν συμπεριλαμβάνουν την άμβλωση ούτε συνιστούν προώθηση ή υιοθέτηση αυτής.

Τόνισαν επίσης ότι θα πρέπει να αναγνωρίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των γονέων και κηδεμόνων να παρέχουν καθοδήγηση σε σεξουαλικά και αναπαραγωγικά θέματα, στην εκπαίδευση και σε άλλες πλευρές της ζωής των παιδιών τους για τις οποίες οι γονείς έχουν πρωταρχική υπευθυνότητα.

Οι ΗΠΑ δεν τάσσονται υπέρ των ποσοτώσεων για την προώθηση των γυναικών. Ο καλύτερος τρόπος διασφάλισης της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική διαδικασία είναι μέσω νομοθετικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων για την απόλεια των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας ευκαιριών.

* Η κ. Ιωάννα Μαγγανάρα είναι Πρεσβευτής Σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών, μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

Η κ. Ιωάννα Μαγγανάρα εκπροσώπησε το Υπουργείο Εξωτερικών στην ελληνική αντιπροσωπεία η οποία μετείχε στις εργασίες της 49ης Συνόδου της Επιτροπής για το Καθεστώς των Γυναικών.

Η Αντιπρόεδρος κ. Έλια Κολοκυθά, εκπροσώπησε το Σύνδεσμό μας στην αντιπροσωπεία αυτή.

Η ΕΕ σε επεξήγηση της ψήφου της μετά την ψηφοφορία είπε ότι επαναπιβεβαιώνει πλήρως τα κείμενα του Πεκίνου και Πεκίνου + 5. Επίσης ότι είναι δεσμευμένη για την πλήρη και ουσιαστική εφαρμογή της Σύμβασης για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών, του Προγράμματος Δράσης του Καΐρου και της Κοπεγχάγης.

Επίσης υιοθετεί τη σημασία της ισότητας των φύλων για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Χιλιετίας.

Θα πρέπει πάντως να σημειώσουμε ότι αν και οι ΗΠΑ υπαναχώρησαν στο θέμα της επανεπιβεβαίωσης των κειμένων του Πεκίνου & Πεκίνου + 5, στη Διακήρυξη, τούτο δεν συνέβη με πολλές αποφάσεις που υιοθετήθηκαν στις οποίες πέτυχαν επιλεκτική υιοθέτηση των κειμένων αυτών. Αναλυτικότερα οι αποφάσεις που υιοθετήθηκαν έχουν ως εξής:

Σχέδιο απόφασης αμερικανικής πρωτοβουλίας για την απόλειψη της ζήτησης διακινούμενων γυναικών και κοριτσιών. Υιοθετήθηκε ομόφωνα και συγκληδονεύθηκε από περισσότερα από 50 κράτη. Η ΕΕ δεν περιλαμβάνεται, λόγω διαφορετικής προσέγγισης του θέματος. Η ΕΕ τάχθηκε υπέρ μιας συνολικής αντιμετώπισης, η οποία δεν επικεντρώνεται μόνο στην ζήτηση, όπως πράττει το αμερικανικό σχέδιο, αλλά συμπεριλαμβάνει και τα βαθύτερα αίτια που δημιουργούν την προσφορά (φτώχεια, έλλειψη εκπαίδευσης κλπ), αλλά και την προστασία των θυμάτων και γενικότερα την πρόληψη του φαινομένου.

Επίσης η απόφαση επιβεβαιώνει μόνο το τμήμα των κειμένων του Πεκίνου που αφορά τη διακίνηση γυναικών και κοριτσιών, ενώ η ΕΕ τάσσεται υπέρ της συνολικής επιβεβαίωσης αυτών.

Το Αμερικανικό σχέδιο αρχικά επικεντρωνόταν μόνο στη σεξουαλική εκμετάλλευση, ενώ η ΕΕ τάχθηκε υπέρ όλων των μορφών εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της πορνείας ή άλλων μορφών σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της αναγκαστικής εργασίας, της δουλείας, της αφαίρεσης οργάνων, με βάση το πρωτόκολλο του Παλέρμου, άρθρο 3 (α) και ζήτησε ονομαστική αναφορά αυτών.

Οι ΗΠΑ δέχθηκαν τη διατύπωση «όλες τις μορφές εκμετάλλευσης» στον τίτλο και στο κείμενο της απόφασης. Δεν αποδέχθηκαν όμως στον τίτλο αντικατάσταση της κατάργησης της ζήτησης με αναφορά στα βαθύτερα αίτια της διακίνησης γυναικών και κοριτσιών που ζητούσε η ΕΕ.

Αρχικά η απόφαση αναφερόταν στην διακίνηση ως έγκλημα και παραβίαση των ΑΔ των διακινούμενων ανθρώπων. Η ΕΕ ζήτησε απόλειψη της διατύπωσης αυτής, επειδή θεωρεί ότι μόνο το κράτος παραβιάζει τα ΑΔ.

Την τελευταία αυτή θέση ανέπτυξε η Ολλανδία σε επεξήγηση της ψήφου της μετά την ψηφοφορία, ενώ ανέλυσε και τις πολιτικές που ακολουθεί ως προς την διακίνηση και την πορνεία ειδικότερα.

Το Ην. Βασίλειο εκ μέρους της Γερμανίας, Ουγγαρίας και Βελγίου προέβει επίσης σε επεξήγηση ψήφου μετά την ψηφοφορία και ανέλυσε την έννοια «όλων των μορφών εκμετάλλευσης», σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Παλέρμο.

Η αδυναμία κοινής επεξήγησης ψήφου της ΕΕ οφείλεται στη Σουηδία, η οποία ως γνωστόν έχει πρόσφατα υιοθετήσει νομοθεσία, η οποία ποινικοποιεί τη ζήτηση και γι' αυτό δεν συντάχθηκε σε ορισμένα σημεία με τις θέσεις των λοιπών εταίρων.

Σχέδιο απόφασης πρωτοβουλίας ΗΠΑ με τίτλο «Οικονομική Προώθηση των γυναικών».

Η απόφαση αυτή ήταν αρχικά περιορισμένη μόνο στις γυναίκες επιχειρηματίες. Η ΕΕ καθώς και άλλες χώρες, όπως Καναδάς, Ν. Ζηλανδία, κατέθεσαν τροπολογίες με στόχο την διεύρυνση της σε όλους τους τομείς της απασχόλησης.

Οι ΗΠΑ δεν ήθελαν αναφορά σε επαναπιβεβαίωση του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 ούτε αναφορά στη Σύμβαση για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών.

Η ΕΕ πρότεινε τροπολογίες για ενσωμάτωση παραγράφων που αναφέρονται α) στην προσχώρηση και πλήρη εφαρμογή των Συμβάσεων του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας που είναι σχετικές με τα δικαιώματα των γυναικών στην εργασία.

β) υποστήριξη του Προγράμματος του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας που αφορά την ευπρεπή εργασία (decent work) το οποίο αναφέρεται στην προώθηση ίσων ευκαιριών για όλες τις γυναίκες και τους άνδρες όσον αφορά την πρόσβαση σε ευπρεπή και παραγωγική εργασία.

Οι ΗΠΑ την τελευταία στιγμή υπαναχώρησαν και δέχθηκαν την επανεπιβεβαίωση των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5. Δεν δέχθηκαν όμως στην παράγραφο 21 του προοιμίου που αφορούσε πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, αντικατάσταση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, με σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα που ζητούσε η ΕΕ και πολλές άλλες χώρες.

Έτσι όταν η απόφαση ήρθε για υιοθέτηση η Ν. Αφρική υπέβαλε προφορικά την τροπολογία αυτή, η οποία υιοθετήθηκε με 24 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 18 αποχές.

Η Κούβα υπέβαλε προφορικά αρκετές τροπολογίες εκ των οποίων ορισμένες έγιναν αποδεκτές από τις ΗΠΑ, ενώ οι λοιπές υιοθετήθηκαν με ψήφο.

Μετά την υιοθέτηση των διαφόρων τροπολογιών, οι ΗΠΑ δήλωσαν ότι αποσύρουν τη συγκληδονεύσή τους από την απόφαση αυτή. Το αυτό δήλωσε και η Νικαράγουα.

Η απόφαση, όπως τροποποιήθηκε, υιοθετήθηκε χωρίς ψήφο.

Σχέδιο απόφασης για την ενσωμάτωση του φύλου σε εθνικές πολιτικές και προγράμματα, πρωτοβουλίας του Ην. Βασιλείου

Υιοθετήθηκε χωρίς ψήφο και συγκληδονεύθηκε από την Ελλάδα και άλλους εταίρους.

Η απόφαση αυτή αναγνωρίζει ότι η προώθηση των δυνατοτήτων των γυναικών απαιτεί διπλή προσέγγιση, δηλ. προγράμματα που απευθύνονται στις ειδικές ανάγκες των γυναικών, καθώς και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη διαμόρφωση όλων των πολιτικών.

Σχέδιο απόφασης για νόμους οι οποίοι ασκούν διακρίσεις κατά των γυναικών, πρωτοβουλίας Ρουάντας και Φιλιππίνων.

Η απόφαση αυτή ζητάει από το Γενικό Γραμματέα να υποβάλλει έκθεση κατά την 50η Σύνοδό της CSW, όσον αφορά τις επιπτώσεις δημιουργίας Ειδικού Εισηγητή για το θέμα αυτό και να συμπεριλάβει στην Έκθεση του τις απόψεις των κρατών μελών και σχετικών οργάνων των Ην. Εθνών, καθώς και της Επιτροπής CEDAW και του Γραφείου της Υπάτου Αρμοστού ΑΔ. Οι ΗΠΑ ζήτησαν απόλειψη των δύο τελευταίων οργάνων. Η τροπολογία αυτή απορρίφθηκε

με 1 ψήφο υπέρ, 36 κατά, 7 αποχές. Η απόφαση υιοθετήθηκε χωρίς ψήφο.

Σχέδιο απόφασης για την ενίσχυση του Διεθνούς Ερευνητικού και Εκπαιδευτικού Ινστιτούτου για την προώθηση των γυναικών, (INSTRAW) πρωτοβουλίας Ιαμαϊκής, εκ μέρους των 77 και του Μεξικού.

Η απόφαση αυτή ζητάει ο Εκτελεστικός Διευθυντής του INSTRAW να υποβάλλει έκθεση στην 50η Σύνοδο της CSW, σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας του Ινστιτούτου 2004 – 2007, ειδικότερα όσον αφορά τις δραστηριότητες που έχει προωθήσει, σε εφαρμογή των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5.

Η απόφαση υιοθετήθηκε χωρίς ψήφο και συγκληδεμονεύθηκε από Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα.

Σχέδιο απόφασης, πρωτοβουλίας Φιλιππίνων για ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις προσπάθειες αποκατάστασης και ανοικοδόμησης μετά από καταστροφές, ειδικότερα μετά την κατάσταση από το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό.

Καλεί τις Κυβερνήσεις, τα όργανα των Ην. Εθνών και τις διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις να ενσωματώσουν τη διάσταση του φύλου και να συμπεριλάβουν γυναίκες στην επεξεργασία και εφαρμογή όλων των φάσεων διαχείρισης των καταστροφών. Η απόφαση αυτή επαναεπιβεβαιώνει μόνο τμήματα των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 που αφορούν φυσικές καταστροφές, εκτοπισμένους και επείγουσες καταστάσεις.

Η απόφαση αναγνωρίζει ότι οι γυναίκες και τα παιδιά υφίστανται τις μεγαλύτερες επιπτώσεις από τις φυσικές καταστροφές.

Εκφράζει ανησυχία γιατί η βία, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, εξακολουθεί να κατευθύνεται εναντίον γυναικών και κοριτσιών σε επείγουσες καταστάσεις. Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε ομόφωνα και συγκληδεμονεύθηκε από ΕΕ.

Σχέδιο απόφασης για γυναίκες και κορίτσια και HIV/AIDS, πρωτοβουλίας Μαυρίκιου εκ μέρους των χωρών της ομάδας SADC (Αναπτυξιακή Κοινότητα της Μεσημβρινής Αφρικής)

Η απόφαση αναγνωρίζει ότι το HIV/AIDS επιδρά δυσανάλογα στις γυναίκες και τα κορίτσια και ζητά μέτρα σε διάφορους τομείς για την αλλαγή της κατάστασης αυτής. Επίσης στο προοίμιο έχει επιλεκτική αναφορά στα κείμενα του Πεκίνου και του Πεκίνου + 5, όσον αφορά το HIV/AIDS Η απόφαση υπερψηφίστηκε από την ΕΕ (εταίροι, μέλη CSW), αλλά δεν συγκληδεμονεύθηκε.

Σχέδιο απόφασης για τις αυτόχθονες γυναίκες πέρα του Πεκίνου + 10, πρωτοβουλίας Βολιβίας και άλλων Λατινοαμερικανικών χωρών.

Η απόφαση καλωσορίζει το ότι το μόνιμο Φόρουμ για θέματα αυτοχθόνων επικεντρώθηκε στο θέμα των αυτοχθόνων γυναικών κατά την τρίτη σύνοδο αυτού και σημειώνει τις συστάσεις του Φόρουμ, οι οποίες δίνουν έμφαση στην ισότητα και μη διάκριση. Αναγνωρίζει ότι υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ αυτοχθόνων γυναικών και άλλων ομάδων και καλεί τις κυβερνήσεις να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των αυτοχθόνων γυναικών κατά την εφαρμογή των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου +5.

Επίσης καλεί τις κυβερνήσεις, τον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία πολιτών και τις διακυβερνητικές οργανώσεις να λάβουν μέτρα για την πλήρη συμμετοχή των αυτοχθόνων γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνίας.

Οι συγκληδεμένες δέχθηκαν τροπολογία της ΕΕ για επανεπιβεβαίωση των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου +5.

Η απόφαση υιοθετήθηκε χωρίς ψήφο και συγκληδεμονεύθηκε από Ελλάδα, Δανία, Σουηδία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία.

Σχέδιο απόφαση πρωτοβουλίας ΕΕ για την κατάσταση γυναικών και κοριτσιών στο Αφγανιστάν.

Αρχικά η προεδρία είχε επεξεργασθεί διαδικαστική απόφαση την οποία υπεστήριξε το Βέλγιο, η Γερμανία και η Ελλάδα. Η πλειοψηφία όμως των εταίρων, τάχθηκε υπέρ μιας ουσιαστικής απόφασης για την παραβίαση των δικαιωμάτων των γυναικών στο Αφγανιστάν. Η απόφαση αυτή μεταξύ άλλων καλεί την Κυβέρνηση του Αφγανιστάν να διασφαλίσει με νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα την πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών και να ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα, σε όλα τα επίπεδα.

Ν' απελευθερώσει γυναίκες φυλακισμένες για δράσεις που δεν συνιστούν έγκλημα από τον Αφγανικό νόμο.

Η απόφαση υιοθετήθηκε ομόφωνα.

Σχέδιο απόφασης με τίτλο «Κατάσταση και βοήθεια προς τις Παλαιστίνιες γυναίκες», πρωτοβουλίας της Ιαμαϊκής εκ μέρους των 77.

Η απόφαση αυτή καλεί, μεταξύ άλλων, τα μέρη να επαναλάβουν την ειρηνευτική διαδικασία στη συμφωνημένη της βάση και να λάβουν μέτρα για βελτίωση της δύσκολης κατάστασης και των συνθηκών διαβίωσης που αντιμετωπίζουν οι Παλαιστίνιες γυναίκες.

Επανεπιβεβαιώνει ότι η Ισραηλινή κατοχή παραμένει το βασικό εμπόδιο όσον αφορά την προώθηση και ενσωμάτωση των Παλαιστίνιων γυναικών στον αναπτυξιακό προγραμματισμό της κοινωνίας τους.

Καλεί το Ισραήλ να διευκολύνει την επιστροφή όλων των προσφύγων και εκτοπισμένων γυναικών και παιδιών στις οικίες τους, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των Ην. Εθνών.

Καλεί τη διεθνή κοινότητα να συνεχίσει να παρέχει βοήθεια και υπηρεσίες σε μια προσπάθεια να απαλύνει την ανθρωπιστική κρίση που αντιμετωπίζουν οι Παλαιστίνιες γυναίκες και οι οικογένειές τους.

Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε με 38 ψήφους υπέρ (ΕΕ), 1 κατά (ΗΠΑ) και δύο αποχές (Καναδάς, Ισλανδία).

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του Πεκίνου και Πεκίνου+5 έγινε στην ουσία στα panel και στη στρογγυλή τράπεζα που έλαβαν χώρα κατά την διάρκεια της Συνόδου με τη συμμετοχή εκπροσώπων κυβερνήσεων, εμπειρογνομόνων, ακάδημαϊκών, εκπροσώπων εξειδικευμένων οργανισμών, ΜΚΟ.

Οι παρεμβάσεις των ομιλητών αλλά και των συμμετεχόντων σε αυτά αποτελούν ένα πλούσιο υλικό που κάθε κράτος μπορεί να αξιοποιήσει σύμφωνα με τις προτεραιότητές του. Όσον αφορά την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.

Αναλυτικότερα τα συμπεράσματα των συζητήσεων που έλαβαν χώρα σε αυτά έχουν ως εξής:

Στρογγυλή Τράπεζα υψηλού επιπέδου, με θέμα νεοτερισμοί στις θεσμικές διευθετήσεις για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, σε εθνικό επίπεδο.

Οι συμμετέχοντες σε αυτή την Τράπεζα αναφέρθηκαν στα επιτεύγματα που αφορούν την ενίσχυση και την διεύρυνση των εθνικών μηχανισμών. Υποστηρίχθηκε ότι η αποδοτικότητα τους αυξάνει ανάλογα με το βαθμό πολιτικής στήριξης, το πόσο ευρεία και ξεκάθαρη είναι η εντολή τους, την αύξηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων τους, τη διαφάνεια, τη δυνατότητα που τους δίνεται για συντονισμό της πολιτικής ισότητας των δύο φύλων. Επίσης αναφέρθηκε από πολλές χώρες ότι έχουν θεσμοθετήσει πολλαπλούς μηχανισμούς.

Άλλες θετικές εξελίξεις που αναφέρθηκαν ήταν: η συνεργασία με ΜΚΟ Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αλλά και γυναικείες οργανώσεις, η αυξημένη δικτύωση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και η χρησιμοποίηση διαφόρων εργαλείων, όπως η στρατηγική της ενσωμάτωσης του φύλου. Τονίσθηκε ότι οι μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης έχουν βελτιωθεί. Γίνεται επίσης χρήση δεικτών και κατατίθενται εκθέσεις στα κοινοβούλια.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μηχανισμοί είναι η έλλειψη των παραπάνω στοιχείων.

Σημαντική για την εξέλιξη των μηχανισμών χαρακτηρίστηκε και η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική.

Τέλος υποστηρίχθηκε ότι οι εθνικοί μηχανισμοί θα πρέπει να ενθαρρύνουν ανεξάρτητες αξιολογήσεις της αποδοτικότητάς τους.

Στην ανωτέρω Τράπεζα συμμετείχε η Γενική Γραμματέας Ισότητας κ. Ε. Τσουμάνη η οποία αναφέρθηκε στους θεσμικούς μηχανισμούς για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα και για όσους πρόκειται να θεσμοθετηθούν στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος Δράσης για την Ισότητα 2004-2008. Αναφερόμενη δε στους μηχανισμούς που έχουν θεσμοθετηθεί την τελευταία δεκαετία στη χώρα μας για την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών, θεώρησε ως πρόκληση την διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας τους και της συνεργασίας τους, η οποία θα συμβάλει στην επαρκέστερη αντιμετώπιση σημαντικών θεμάτων ισότητας.

Panel I.

Συμπληρωματικότητα μεταξύ της εφαρμογής των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 σε εθνικό επίπεδο και της Σύμβασης για την κατάργηση όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών.

Υποστηρίχθηκε ότι και τα δύο αυτά κείμενα βοήθησαν στην ενίσχυση των εθνικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων θεσμών, όπως των Συνηγόρων για την ισότητα των δύο φύλων, παρατηρητήριων, κοινοβουλευτικών επιτροπών. Παρά την πρόοδο όμως που επετεύχθη, η συμπληρωματικότητα μεταξύ των δύο κειμένων δεν χρησιμοποιήθηκε επαρκώς. Υπάρχουν ακόμη σήμερα νόμοι οι οποίοι ασκούν διακρίσεις κατά των γυναικών, ενώ πολλές χώρες δεν έχουν αποσύρει τις επιφυλάξεις τους από τη Σύμβαση. Θα πρέπει ν' αντιμετωπισθούν τα στερεότυπα, οι πολιτιστικές αξίες και γενικότερα οι δοξασίες που ασκούν διακρίσεις κατά των γυναικών.

Προς τούτο είναι απαραίτητοι επαρκείς πόροι, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς βοήθειας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και υποστήριξης από το σύστημα των Ην. Εθνών.

Panel II.

Σχέσεις μεταξύ των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Χιλιετίας και της εφαρμογής της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου και των κειμένων του Πεκίνου + 5.

Τονίσθηκε ότι η ισότητα των φύλων και η ενδυνάμωση των γυναικών αποτελούν ένα σημαντικό μέσο για την επίτευξη όλων των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Χιλιετίας. Αν και τούτο αναγνωρίζεται στην πράξη, δεν εφαρμόζεται γιατί οι προσπάθειες όσον αφορά τη Χιλιετία περιορίζονται μόνο στον στόχο 3 που αφορά την ισότητα και όχι στους άλλους στόχους, όπως φτώχεια, παιδική θνησιμότητα, HIV/AIDS, υγεία κλπ.

Για το λόγο αυτό χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες, όσον αφορά την ενσωμάτωση του φύλου στους δείκτες που αφορούν τους στόχους της Χιλιετίας, όπως και συλλογή στοιχείων με βάση το φύλο.

Panel III.

Παρουσίαση των διαδικασιών επανεξέτασης και αξιολόγησης σε περιφερειακό επίπεδο. Επιτεύγματα, κενά, προκλήσεις.

Η εφαρμογή των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 σε περιφερειακό επίπεδο χαρακτηρίστηκε από στενότερη συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων και κοινωνίας πολιτών.

Αν και σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή των κειμένων αυτών, τα αποτελέσματα εμφανίζουν διαφοροποιήσεις από περιοχή σε περιοχή και από χώρα σε χώρα.

Γενικότερα παρατηρήθηκε αυξημένη χρήση καινούργιων τεχνολογιών από τις γυναίκες τα τελευταία 10 χρόνια. Δόθηκε μεγαλύτερη προσοχή στα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών και υιοθετήθηκαν νόμοι για την απόλυση των διακρίσεων κατά των γυναικών.

Παρατηρήθηκε πρόοδος στην εκπαίδευση και στη μείωση της μητρικής θνησιμότητας. Δόθηκε επίσης περισσότερη προσοχή στα αναπαραγωγικά και σεξουαλικά δικαιώματα τους, καθώς και στην πρόληψη και θεραπεία του HIV/AIDS.

Παραμένουν όμως πολλές προκλήσεις. Οι γυναίκες υποφέρουν από τις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και την έλλειψη προσοχής στη διάσταση του φύλου, στις πολιτικές που αφορούν απασχόληση, εμπόριο, φορολογία, δημόσιο προϋπολογισμό.

Η επανεξέταση διαπίστωσε χειροτέρευση συνθηκών όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση, την υγεία, την εργασία και το HIV/AIDS. Σε ορισμένες περιοχές, όπως Αφρική, Δυτική Ασία, χώρες σε μετάβαση παρατηρήθηκε αύξηση της θηλυκής φτώχειας. Οι ανάγκες των γυναικών στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες παρέμειναν ανικανοποίητες, όπως και ορισμένων τρωτών ομάδων γυναικών.

Οι μελλοντικές δραστηριότητες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην διεύρυνση της στρατηγικής της ενσωμάτωσης του φύλου και στη στενή διασύνδεση μεταξύ οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, καθώς και την επεξεργασία φορολογικών και δημοσιονομικών πολιτικών που να λαμβάνουν υπόψη το φύλο.

Panel IV

Προκλήσεις σε σχέση με τις στατιστικές και τους δείκτες με βάση τις συζητήσεις που έλαβαν χώρα στη στρογγυλή τράπεζα υψηλού επιπέδου που οργανώθηκε κατά τη 48η σύνοδο της Επιτροπής Καθεστώτος

Γυναικών και με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία στις εκδόσεις World's Women: Trends and statistics 2005. World Survey on the role of women in Development 2005.

Τονίσθηκε η σημασία της συνεργασίας των εθνικών μηχανισμών με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, η οποία θα στοχεύει στην καλύτερη συλλογή, διάδοση και ανάλυση στοιχείων και στατιστικών με βάση το φύλο καθώς και την επεξεργασία δεικτών ευαίσθητων στο φύλο.

Θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για καλύτερη χρήση των υφιστάμενων στατιστικών.

Τομείς όπου εμφανίζεται έλλειψη στοιχείων είναι η οικονομική συμμετοχή των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, οι ένοπλες συγκρούσεις, το περιβάλλον, η διαχείριση φυσικών πόρων, η διακίνηση γυναικών και η μακροοικονομία, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου, της μετανάστευσης και της παγκοσμιοποίησης.

Αν και τονίσθηκε η σημασία της επίτευξης των στόχων της Χιλιετίας δόθηκε έμφαση στην έλλειψη ευαισθησίας στο φύλο των υφιστάμενων δεικτών π.χ. οι μετρήσεις της φτώχειας δεν αντικατοπτρίζουν επαρκώς τη θηλυκή φτώχεια και τη συμβολή των γυναικών στην οικονομία. Επίσης σημειώθηκε έλλειψη δεικτών όσον αφορά τη βία και τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα. Τονίσθηκε η ανάγκη συλλογής στοιχείων με βάση τη φυλή, την ηλικία, τις γυναίκες στις αγροτικές περιοχές και στον ανεπίσημο τομέα της οικονομίας. Οι προσπάθειες βελτίωσης και ανάλυσης στοιχείων μελλοντικά θα πρέπει να επικεντρωθούν σε τομείς όπως εργασία, αναπαραγωγική υγεία και αναπαραγωγικά δικαιώματα, ενδοοικογενειακή βία, εκπαίδευση, φτώχεια.

Τέλος υποστηρίχθηκε η ανάγκη ενίσχυσης των ικανοτήτων για ανάλυση στοιχείων και στατιστικών.

Panel V

Μελλοντικές προοπτικές για την προώθηση της ισότητας των φύλων. μέσω της οπτικής γωνίας νέων γυναικών και ανδρών

Υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να διασφαλισθεί η ενσωμάτωση της διάστασης των νέων, στις πολιτικές και τα προγράμματα για την επίτευξη της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών και να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στα θέματα που τους αφορούν. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να υποστηρίζουν, να διαβουλεύονται και να συνεργάζονται με τους νέους.

Αναφέρθηκαν καλές πρακτικές, όπως το κοινοβούλιο νέων και τα εθνικά παρατηρητήρια.

Διαπιστώθηκε ότι η φτώχεια έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στις νέες γυναίκες και τα κορίτσια και περιορίζει τις δυνατότητές τους για ανάπτυξη. Επίσης τονίσθηκε ότι η βελτίωση της θέσης των νέων γυναικών και κοριτσιών παίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της Χιλιετίας. Η διαιώνιση των στερεότυπων που ασκούν διακρίσεις κατά των νέων γυναικών και οι παραδοσιακές πρακτικές έχουν αρνητικά αποτελέσματα όπως π.χ. πρώιμους γάμους, προτίμηση για τ' αγόρια κλπ. Τα ΜΜΕ θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να προβάλλουν μια εικόνα της γυναίκας ως συμμετέχουσας σε όλους τους τομείς της ζωής προκειμένου ν' αποτελέσει μοντέλο για νέες γυναίκες και κορίτσια.

Αναφέρθηκε η σημασία της εκπαίδευσης, ειδικότερα αυτή που δίνει έμφαση στην κατάργηση των διακρίσεων και η συμβολή της στην κατάργηση των στερεότυπων. Αναφέρθηκαν επίσης οι επιπτώσεις της έλλειψης πρόσβα-

σης σε υπηρεσίες υγείας, ειδικότερα σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και η διασύνδεση μεταξύ υγείας, HIV/AIDS και βίας, στις νέες γυναίκες και τα κορίτσια.

Αναγνωρίσθηκε ότι συγκεκριμένες ομάδες γυναικών υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις.

Δόθηκε έμφαση στην ανάγκη οι νέοι άνδρες και τ' αγόρια να συμμετέχουν δραστήρια στις προσπάθειες για την επίτευξη της ισότητας. Οι παραδοσιακοί ρόλοι των ανδρών είναι άδικοι για τις γυναίκες και επιβάλλουν περιορισμούς στους άνδρες, διαιωνίζοντας τους ρόλους αυτούς. Οι νέοι άνδρες και γυναίκες θα πρέπει να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο στην αποδόμηση του παραδοσιακού ανδρισμού και την διαμόρφωση πιο ισότιμων ρόλων για τις γυναίκες και τους άνδρες. Τέλος δόθηκε έμφαση στην ανάγκη παρακολούθησης από τους νέους της εφαρμογής εθνικών νόμων και διεθνών κειμένων όσον αφορά την ισότητα των φύλων.

Panel VI

Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην μακροοικονομία.

Αναγνωρίσθηκαν οι δυσμενείς επιπτώσεις της ανισότητας των φύλων στην οικονομία και προσδιορίσθηκαν τρόποι με τους οποίους η μείωση των ανισοτήτων θα μπορούσε να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη. Θα πρέπει να εξετάζονται χωριστά οι επιπτώσεις των μακροοικονομικών πολιτικών σε άνδρες και γυναίκες. Θα πρέπει να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις μακροοικονομικές πολιτικές και να αποσαφηνισθούν σε σχέσεις μεταξύ μακροοικονομίας και κοινωνικών θεμάτων. Οι συμμετέχοντες συζήτησαν το παραδοσιακό μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης με το ακαθάριστο εθνικό προϊόν από τη μία μεριά και την κατανάλωση, τις επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα, τις εισαγωγές, εξαγωγές από την άλλη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να εξετάζονται οι διαφορές των φύλων και ως προς την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας, όπως και οι επιπτώσεις των φορολογικών, νομισματικών, εμπορικών πολιτικών και των ξένων επενδύσεων στα δύο φύλα. Αναγνωρίσθηκε επίσης η σχέση της εκπαίδευσης των γυναικών και της παραγωγικότητας. Η ποιότητα της εκπαίδευσης έχει ιδιαίτερη σημασία για την εισοδή τους στην αγορά εργασίας.

Η υιοθέτηση διαδικασιών που ενσωματώνουν την διάσταση του φύλου στον δημόσιο προϋπολογισμό επέτρεψε στις Κυβερνήσεις να επανεξετάσουν τις δημόσιες πολιτικές τους και να κατευθύνουν τις δαπάνες σε τομείς που χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα από γυναίκες. Τέτοιες διαδικασίες έχουν θετικά αποτελέσματα όσον αφορά και την διαχείριση των αρνητικών επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης. Οι δυσμενείς επιπτώσεις στις γυναίκες από περικοπές κυβερνητικών εξόδων σε τομείς όπως υγεία, εκπαίδευση, φροντίδα παιδιών, διατροφή, υδροδότηση, ηλεκτροδότηση αγροτικών περιοχών, εμβολιασμοί, έχουν αποδειχθεί.

Δόθηκε έμφαση στην επανεξέταση του δημοσίου προϋπολογισμού από την πλευρά των εσόδων και εξόδων γιατί π.χ. η άμεση φορολογία έχει πολύ συχνά δυσμενέστερες επιπτώσεις στις γυναίκες.

Επίσης δόθηκε έμφαση στην εξέταση των σχέσεων μεταξύ εμπορίου, εξωτερικού χρέους και βοήθειας και των επιπτώσεών τους στις γυναίκες. Η απελευθέρωση του εμπορίου έχει δυσμενέστερες επιπτώσεις στις γυναίκες γιατί ευνοεί τους ισχυρούς. Η κρίση στην γεωργία στις ανα-

πτυσσόμενες χώρες που οφείλεται σε παράγοντες που συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων την απελευθέρωση του εμπορίου, την κατάργηση της κρατικής προστασίας, τη μείωση των πιστώσεων στην γεωργία, έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στις γυναίκες, οι οποίες αναγκάζονται να μεταναστεύουν ψάχνοντας για εργασία, γεγονός που ενέχει διάφορους κινδύνους σε σχέση με τη μορφή εργασίας, τη μη πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, τις κακές συνθήκες διαβίωσης κλπ. Υπήρξε ομοφωνία για τρεις μορφές παρέμβασης: α) συνειδητοποίηση β) στοχευμένες παρεμβάσεις με αντικείμενο την ισότητα των φύλων γ) ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς.

Panel VII

Ο ρόλος των περιφερειακών και διακυβερνητικών οργανώσεων στην προώθηση της ισότητας των φύλων.

Οι ανωτέρω οργανισμοί αναδεικνύουν σε διεθνές επίπεδο θέματα που είναι χαρακτηριστικά κάθε περιοχής. Δημιουργούν κοινό έδαφος για την υιοθέτηση από τα κράτη μέλη πολιτικών και προγραμμάτων για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Εφαρμόζουν καμπάνιες συνειδητοποίησης και δραστηριότητες ενίσχυσης ικανοτήτων για κρατικούς λειτουργούς. Προωθούν τη χρήση της στρατηγικής της ενσωμάτωσης του φύλου, καθώς και συνολικές προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, της διακίνησης, του HIV/AIDS, της απάλειψης της φτώχειας και της επίτευξης των στόχων της Χιλιετίας. Επίσης προωθούν ερευνητικά προγράμματα για τη θέση των γυναικών στις περιφέρειές τους και συλλέγουν στατιστικά στοιχεία. Από πολλούς εκπροσώπους των οργανισμών αυτών δόθηκε επίσης έμφαση στις επιπτώσεις της κουλτούρας που επικρατεί σε αυτούς τους οργανισμούς, καθώς και στους κανόνες και στις πρακτικές τους, οι οποίες και προσδιορίζουν το βαθμό επιτυχίας των δραστηριοτήτων τους. Παρά τα επιτεύγματα, οι περιφερειακοί οργανισμοί εξακολουθούν ν' αντιμετωπίζουν προκλήσεις. Διαπιστώθηκε ότι οι δεσμεύσεις σε υψηλό πολιτικό επίπεδο είναι σημαντικές για την ουσιαστική εφαρμογή των εντολών που έχουν οι περιφερειακοί οργανισμοί όσον αφορά την ισότητα των φύλων.

Οι περιφερειακοί οργανισμοί θα πρέπει να επικεντρωθούν στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουν όσον αφορά στην προώθηση της ισότητας σε διάφορους τομείς και σε καλύτερο συντονισμό όσον αφορά την παροχή τεχνικών γνώσεων.

Οι περιφερειακοί οργανισμοί θα πρέπει ν' ασχολούνται με την ανάδειξη συγκεκριμένων προβλημάτων στο περιφερειακό επίπεδο, τα οποία δεν έχουν τύχει επαρκούς προσοχής στο διεθνές επίπεδο όπως π.χ. οι γυναίκες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις με βάση τη φυλή, εθνότητα, ηλικία, κοινωνική τάξη και φύλο.

Γενική συζήτηση

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην ολομέλεια, η Ε.Ε. επαναεπιβεβαίωσε την υποστήριξή της και την δέσμευσή της για πλήρη και ουσιαστική εφαρμογή των κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου + 5.

Επίσης τόνισε ότι η ισότητα των φύλων δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς διασφάλιση των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων των γυναικών.

Η Ε.Ε. είπε ότι υιοθέτησε Υπουργική Διακήρυξη στις

4/2/2005 η οποία δίνει έμφαση στη διασφάλιση της πλήρους απόλαυσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις γυναίκες, στην καταπολέμηση της βίας, της διακίνησης των γυναικών και κοριτσιών για σεξουαλική και άλλες μορφές εκμετάλλευσης, στην επίτευξη ισότητας στον τομέα της εργασίας και εκπαίδευσης, στην καταπολέμηση παραδοσιακών πρακτικών, στη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, καθώς και στη συμμετοχή τους στην πρόληψη και λύση συγκρούσεων και στην οικοδόμηση της ειρήνης.

Οι ΗΠΑ αναφέρθηκαν στις προσπάθειες που έχουν καταβάλλει για τη βελτίωση της ζωής γυναικών και κοριτσιών ανά τον κόσμο. Τα αποτελέσματα είναι μεγαλύτερη προστασία, μεγαλύτερη πρόσβαση γυναικών σε υπηρεσίες υγείας, μεγαλύτερη συμμετοχή στην πολιτική, ενώ σε πολλές μουσουλμανικές χώρες η εικόνα είναι αυτή της μεγαλύτερης ελευθερίας.

Οι ΗΠΑ αναφέρθηκαν στις προσπάθειές τους όσον αφορά την καταπολέμηση της διακίνησης γυναικών και κοριτσιών σε 120 χώρες ανά τον κόσμο και στην οικονομική υποστήριξη αυτών των προσπαθειών, η οποία ανέρχεται σε 295 εκατ. δολάρια. Επίσης τόνισαν ότι οι ΗΠΑ έχουν αναγνωρίσει την διάσταση του φύλου όσον αφορά την καταπολέμηση του HIV/AIDS και υποστηρίζουν δραστηριότητες για την ενίσχυση και προστασία των γυναικών και την υπεύθυνη συμπεριφορά των ανδρών.

Επίσης δραστηριοποιούνται σε βοήθεια γυναικών σε μετα-συγκρουσιακές καταστάσεις, όπως στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ.

Οι ΗΠΑ έχουν μακρά ιστορία υποστήριξης της αναπαραγωγικής υγείας σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του εθελοντικού οικογενειακού προγραμματισμού.

Η Ιαμαϊκή ως εκπρόσωπος των 77 και της Κίνας τόνισε ότι, αν και έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την επίτευξη της ισότητας, υπάρχουν ακόμη προκλήσεις, όπως το HIV/AIDS.

Το διευκολυντικό περιβάλλον είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων που θέτουν τα κείμενα του Πεκίνου. Πολλά κράτη-μέλη των 77 δεν μπόρεσαν να εφαρμόσουν τα κείμενα του Πεκίνου και Πεκίνου + 5 λόγω δυσμενών συνθηκών που οφείλονται σε φυσικές καταστροφές, ένοπλες συγκρούσεις, τρομοκρατικές απειλές, κατοχή. Επίσης έδωσε έμφαση στη σημασία της διεθνούς συνεργασίας προκειμένου να υποστηριχθούν οι εθνικές προσπάθειες.

Η Ρωσία είπε ότι η παγκοσμιοποίηση, η τρομοκρατία και τα περιβαλλοντικά προβλήματα έχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στις γυναίκες. Η μετάβαση στην οικονομία της αγοράς είχε αρνητικές επιδράσεις στις γυναίκες, αλλά η οικονομική ανάπτυξη που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια επέδρασε θετικά στις γυναίκες δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης.

Η Ρωσία έχει υιοθετήσει εθνικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της θέσης των γυναικών, ενώ η γυναίκα διάσταση λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα κρατικά προγράμματα.

Εν συμπεράσματι θα πρέπει να τονίσουμε ότι τόσο η Γενική συζήτηση όσο και η συζήτηση στα πλαίσια των panel κατέδειξαν ότι η πρόκληση της πλήρους εφαρμογής των ήδη υφισταμένων κειμένων του Πεκίνου και Πεκίνου +5 παραμένει σήμερα επίκαιρη όσο ποτέ για όλες τις χώρες του πλανήτη.